

ВСТУП ТА КОМЕНТАР

до «Положення про служіння пресвітера в помісній церкві ВСЦ ЄХБ»

Документ «Положення про служіння пресвітера в помісній церкві ВСЦ ЄХБ» – це результат трирічної праці різних служителів, які поставили перед собою мету осмислити поточний стан служіння пресвітера в помісних церквах України, а також сформулювати нові відповіді на частину практичних питань, які постають і перед пресвітерами, і перед церквами, які їх обирають на служіння. Актуальні питання спочатку дискутувалися на різних рівнях відповідального служіння і згодом стали предметом обговорення на декількох засіданнях Ради ВСЦ ЄХБ. Остаточний текст був затверджений Радою ВСЦ ЄХБ 15 листопада 2017 року і рекомендований до ознайомлення, прийняття і застосування у кожній помісній церкві.

У своїй преамбулі документ робить наголос на сформованому живому досвіді, який залишається відкритим до необхідних і продиктованих часом змін. Біблійне розуміння пресвітерського служіння є підвалиною і беззаперечним авторитетом для кожної церкви. Разом з тим, питання власне застосування біблійного розуміння у наш час, у нашій культурі і у нашій українській євангельсько-баптистській традиції є головною частиною даного документу. Ми говоримо про вітчизняне розуміння, яке сформоване спільним сприйняттям таких визначальних чинників як: біблійне вчення, історичний досвід і оцінка сучасних реалій. Власне таке розуміння дає підстави рекомендувати церквам цей документ як підтвержене досвідом авторитетне правило. При цьому, документ не претендує на рівень авторитетності, співставний з біблійним вченням, і залишається відкритим до переосмислення і змін. Авторами документу рухало переконання, що сформульована випробувана спільна позиція стане допомогою кожній церкві у вирішенні практичних питань, а також буде слугувати єдності і однаковості у служінні церков ВСЦ ЄХБ.

Документ містить декілька ключових тем:

- Пресвітерське служіння згідно Нового Завіту
- Вимоги до кандидата на пресвітерське служіння
- Обрання і призначення на служіння
- Основні обов'язки пресвітера
- Фінансова підтримка пресвітера
- Завершення відповідального пресвітерського служіння.

Пресвітерське служіння згідно Нового Завіту

◆ Документ робить наголос на тому, що пресвітерське служіння базується як на нормативних текстах, які визначають вимоги до служіння прес-

вітера (наприклад 1 Тим. 3:1-7), так і на численних практичних прикладах пастирського служіння самого Ісуса Христа і Його апостолів. Життя і служіння пресвітера повинне бути живим прикладом, який породжує довіру і бажання наслідувати християнський спосіб життя.

Успіх служіння у своєму визначенні не заперечує сучасних підходів до керівництва, але в першу чергу виводиться із таких базових динамічних духовних практик як біблійність, посвята, духовність і чутливість до людей.

Усвідомлюючи факт обрання пресвітера церквою, Положення, тим не менше, робить акцент на тому, що пастирство - це дар самого Христа церкві. Звідси виводиться заклик до громади дієво шанувати своїх служителів і сприймати їх як Божих служителів, а не своїх власних слуг.

Знімається неконструктивна багаторічна дискусія про те, яким словом визначати служіння: пресвітер, пастор, чи єпископ. Усі три новозавітні слова прийнятні і можуть бути взаємозамінними і взаємодоповнюючими. Враховується також культурний контекст і пропонується розумна чутливість до вибору основного визначення в залежності від сформованого сприйняття і ширшого контексту співіснування з церквами, які належать до інших деномінацій.

Вимоги до кандидата на пресвітерське служіння

◆ Документ підкреслює не тільки необхідність слідувати новозавітному образу пресвітера, але також звертає увагу на беззаперечну важливість і цінність подальшого зростання пастора у біблійних характеристиках, а також у фахових питаннях служіння.

Основний дар пресвітерського служіння – вчительство, визначається не тільки як здібність навчати через проповідь, але також як відкритість і здібність до постійного навчання, організації церковного життя і служіння, душеопіки, а також вміння вирішувати міжособистісні і внутрішньо церковні конфлікти.

Готовність до рукопокладення і служіння пов'язується не тільки з суб'єктивним відчуттям кандидата і загальним позитивним сприйняттям церкви. Підкреслюється важливість глибокого знання Біблії у всіх її частинах, а також розуміння історичних процесів розвитку Церкви від дня її заснування до сучасності, обізнаність з основними тенденціями розвитку євангельсько-баптистського руху в Україні. Необхідними є і знання українського законодавства у тих його частинах, які регламентують відношення церкви і держави. Питання наявності духовної освіти більше не дискутується. Вона необхідна без обговорень.

Оскільки пасторське служіння не звершується в самотності, важливим є свідоме долучення до ширшої спільноти пасторів з інших церков обласного об'єднання церков ЄХБ і усього Братства. Це долучення розпочинається з готовності до співбесіди перед остаточним прийняттям рішення про рукопокладення з іншими пресвітерами, яку, як правило, організовує Голова ООЦ ЄХБ, а також смирення у сприйнятті їх рекомендацій і рішення.

Обрання і призначення на служіння

◆ Так само як церква повинна пам'ятати і усвідомлювати свою відповідальність перед Богом за належне ставлення до своїх пресвітерів, так і пресвітер повинен постійно пам'ятати про свою залежність і підзвітність церкви. Без церкви немає пасторського служіння, тому як обрання, так і звільнення пастора від служіння відбувається виключно через безпосередню участь усієї церкви. Не існує просто пресвітерського служіння. Кожний обраний і рукопокладений пастор є пастором церкви ЄХБ, яка є складовою Братства. Тому кожен пресвітер зобов'язаний зберігати спільне віровчення і перебувати у взаємній відповідальності і підзвітності перед іншими служителями Братства. Пресвітер не тільки відкритий до уже існуючих служителів, але зобов'язаний постійно практикувати особисте наставництво і вводити нових людей у служіння.

Покликання до пастирського служіння бачиться як довічне. При цьому функціональне наповнення служіння, конкретна відповідальність і взаємостосунки з іншими служителями завжди визначаються помісною церквою на певний період часу.

Основні обов'язки пресвітера

◆ Основні обов'язки пастора можуть змінюватися в залежності від розміру і можливостей служіння помісної церкви. Незмінними залишаються відповідальність за розуміння волі Божої для помісної церкви через постійне перебування у Слові і молитві; спрямування усіх членів церкви до духовної зрілості у Христі і спільного служіння отриманими дарами; постійна турбота про місіонерський фокус служіння церкви.

Підкреслюється важливість церковної єдності у різноманітності, посвята новозавітному зразку помісної церкви, пасторська турбота про людей у різноманітності їхніх особистих переживань.

Зазначено законодавчий захист таємниці сповіді.

Акцентовано важливість командного підходу до служіння помісної церкви. Особиста відповідальність і делегування — це два важливих елементи праці команди служителів. Перевага віддається братерській раді церкви, яка включає в себе пресвітерів, дияконів, проповідників, та інших авторитетних людей в церкві. Відносно новий досвід розділення на пасторську раду і дияконську команду, який практикують деякі церкви, ще не набув достатнього критичного осмислення і тому не став частиною рекомендацій Положення.

Фінансова підтримка пресвітера

◆ Вперше Положення пропонує підхід до визначення помісною церквою розміру оплати праці пресвітера. Цей підхід бачиться можливим у тих церквах, де пастори сповідують принцип десятини і пожертвувань і не тільки практикують його особисто, але і навчають усю церкву. Церква повинна навчитися жити згідно затвердженого річного бюджету і віри.

Запропонована формула нарахування зарплати пресвітеру — не менше середньої зарплати в регіоні для працюючих чоловіків. Такий підхід враховує і регіональні особливості і справедливий підхід в оцінці пастирського служіння і праці. Зарплата пастора повинна переглядатися щорічно і враховувати економічну ситуацію в державі спільну для усіх.

На пресвітера покладається відповідальність за те, щоб частина пожертвувань церкви направлялася на благодійність, а також на спільне служіння через підтримку визначених відповідальними органами річних бюджетів обласного об'єднання церков і ВСЦ ЄХБ.

Віковий ценз і завершення відповідального пресвітерського служіння

◆ Положення пропонує віковий ценз входження в пресвітерське служіння, який підтверджений історичним досвідом, а також досвідом служіння багатьох попередніх поколінь. Тим не менше, визначальними у рішенні церкви повинні бути в першу чергу такі фактори: духовність, зрілість і авторитет в помісній церкві.

Щоб зняти проблему передачі служіння у відповідний час, Положення вводить норму про обрання і переобрання на пресвітерське служіння один раз на 5 років. Пресвітер не може продовжувати відповідальне служіння в помісній церкві більше 5 років без проходження процедури переобрання членським зібранням церкви. Не тільки сам пресвітер, але і церква має можливість спокійно і без непотрібних потрясінь, визначитися з розумінням волі Божої щодо подальшого служіння через голосування.

Відповідальний служитель повинен підготувати заміну і залишити відповідальне служіння по досягненню ним 65-літнього віку. Це правило може мати виключення за згодою церкви, однак після 65 років підтвердження пресвітера на служіння повинно відбуватися щороку. Такий підхід продиктований бажанням стимулювати процес постійного наставництва і введення нових служителів у пасторське служіння, а також розумінням швидких змін суспільного життя і сучасних викликів. Такий підхід не звільняє церкву від поваги і дієвої постійної турботи про пресвітерів, які відійшли від відповідального служіння за віком аж до їхнього переходу у вічність.

Про подальше: Досвід застосування «Положення про служіння пресвітера в помісній церкві ВСЦ ЄХБ» засвідчує необхідність більш активної роботи відповідальних служителів Братства по інформуванню про біблійні і практичні основи документу, а також його безперечні переваги для формування здорового евангельського середовища у царині життя і служіння кожної помісної церкви. Положення відкрите для розширення піднятих питань, пов'язаних з служінням пресвітера. Очевидно, що це Положення має переглядатися щонайменше кожні п'ять років, для того щоб зберігати актуальність і дієвість.

*Бандура Ігор Олексійович,
заступник голови ВСЦ ЄХБ*